

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

I. YARIYIL

DERS ADI	HEMŞİRELİĞE GİRİŞ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik mesleğinin temel kavramlarını, ilkelerini, rollerini ve sorumluluklarını tanıtmak; öğrencilerin hemşireliği bilimsel, etik, insancıl ve profesyonel bir disiplin olarak kavramalarını sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Hemşireliğin tanımı, amacı ve temel ilkeleri, Hemşirelik eğitimi felsefesi, Hemşirenin görev, yetki ve sorumlulukları, Hemşirelik rolleri ve fonksiyonları, Hemşire-hasta ilişkisi, Dünyada hemşirelik, Türkiye'de Hemşirelik, Bakım ve hasta güvenliği kavramları, Hemşirelik Süreci, Problem çözme ve karar verme süreçleri, Mesleki etik ve sorumluluk bilinci, Mesleki tutum, davranış ve iletişim becerileri, Genel tekrar ve dönem sonu değerlendirmesi
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT

DERS ADI	BESLENMEYE GİRİŞ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine beslenmenin temel ilkelerini, besin öğelerinin yapılarını, işlevlerini ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; yeterli ve dengeli beslenme alışkanlıklarını kavramaları, farklı yaş ve özel durum gruplarında (gebelik, çocukluk, yaşlılık vb.) beslenme gereksinimlerini saptayabilmeleri ve klinik ortamlarda hastaların beslenme durumunu değerlendirerek hemşirelik bakım planına entegre edebilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Beslenmenin tanımı, temel kavramlar ve beslenmenin sağlıkla ilişkisi, Karbonhidratların sınıflandırılması, kaynakları ve vücuttaki işlevleri, Proteinlerin yapısı, amino asitler ve protein kalitesini etkileyen faktörler, Lipitlerin türleri, kolesterol ve yağ asitlerinin önemi, Enerji metabolizması, bazal metabolizma hızı ve enerji harcamasını etkileyen etmenler, Vitaminlerin sınıflandırılması, eksiklikleri ve toksisite durumları, Mineraller, su ve elektrolit dengesinin beslenmedeki yeri, Besin grupları, yonca modeli ve dengeli beslenme rehberleri, Besinlerin satın alınması, saklanması ve hazırlanmasında hijyen kuralları, Gebelik ve emzicilik döneminde beslenme gereksinimleri, Bebeklik, çocukluk ve adolesan dönemi beslenme özellikleri, Yaşlılıkta beslenme, fizyolojik değişiklikler ve beslenme sorunları, Hastalıklarda beslenme ilkelerine giriş ve tıbbi beslenme tedavisinin önemi, Toplumda sık görülen beslenme sorunları (obezite, malnütrisyon, anemi vb.), Beslenme durumunun saptanması, antropometrik ölçümler ve hemşirelik gözlemleri, Beslenme eğitimi, danışmanlık ve hasta uyumunun sağlanması.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	ANATOMİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine insan vücudunun normal yapısını sistematik bir yaklaşımla öğretmeyi; organ ve sistemlerin anatomik özelliklerini, temel terminolojiyi ve komşuluk ilişkilerini kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, klinik uygulamalarda sık kullanılan girişimler (enjeksiyon, damar yolu, kateterizasyon, pansuman, pozisyon verme vb.) açısından anatomik bilgiyi güvenli bakımın temeli olarak kullanabilmeleri ve fizyoloji/patoloji derslerine altyapı oluşturmaları hedeflenir.

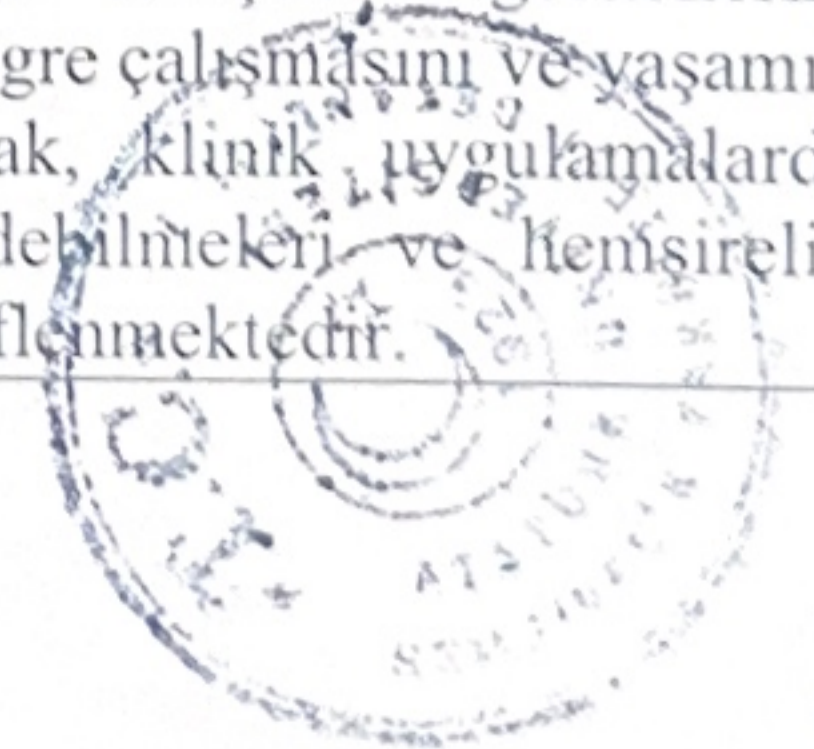

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS İÇERİĞİ	Anatominin tanımı, dalları, anatomik terminoloji ve düzlemler, İnsan vücudunun genel organizasyonu, hücre, doku ve temel yapı taşları, İskelet sistemi, kemiklerin genel özellikleri, iskelet eksen ve eklemler, Kas sistemi, kas tipleri, temel kas grupları ve hareket anatomisi, Sinir sistemi anatomisine giriş, santral ve periferik sinir sistemi, kranial ve spinal sinirler, Duyu organlarının anatomisi ve temel yapı özellikleri, Kardiyovasküler sistem anatomisi, kalbin yapısı, büyük damarlar ve periferik dolaşım, Lenfatik sistem ve bağışıklıkla ilişkili organların anatomisi, Solunum sistemi anatomisi, üst ve alt solunum yolları, akciğerler ve plevra, Sindirim sistemi anatomisi, ağızdan anüse sindirim kanalı ve yardımcı organlar, Üriner sistem anatomisi, böbrek, üreter, mesane ve üretra, Üreme sistemi anatomisi, kadın ve erkek üreme organları, Endokrin sistem anatomisi, temel bezler ve anatomik yerleşimleri, Deri ve ekleri, integumenter sistem ve vücut yüzey anatomisi, Topografik anatomiye giriş, boyun, toraks, abdomen ve pelvis bölge ilişkileri, Hemşirelik uygulamalarında anatomik noktalar, enjeksiyon bölgeleri, damar yolu yerleri, kateterizasyon anatomisi ve hasta güvenliği.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT LABORATUVAR 28 SAAT

DERS ADI	BİYOKİMYA
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine canlı organizmalarda kimyasal yapı ve süreçleri öğretmeyi; hücresel düzeyde enerji üretimi, metabolizma ve temel biyomoleküllerin işlevlerini kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, klinik uygulamalarda sık kullanılan biyokimyasal testlerin (kan şekeri, lipid profili, karaciğer-böbrek fonksiyon testleri vb.) temel mantığını anlayabilmesi, beslenme ve metabolik hastalıklar ile sıvı-elektrolit asit-baz dengesine ilişkin kavramları hemşirelik bakımına yansıtabilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Biyokimyanın tanımı, kapsamı ve hemşirelikte önemi, Hücrenin kimyasal bileşimi, su, pH, tampon sistemleri ve iyonlar, Karbonhidratların yapısı ve işlevleri, glikoliz ve glikojen metabolizmasına giriş, Lipitlerin yapısı, lipoproteinler ve temel lipid metabolizmasına giriş, Proteinlerin yapısı, amino asitler, enzimler ve enzim kinetiğine giriş, Nükleik asitler, DNA/RNA yapısı ve protein sentezine giriş, Biyolojik membranlar ve madde taşınması, Biyoenerjetik, ATP, oksidatif fosforilasyon ve temel enerji üretim yolları, Vitaminler ve minerallerin biyokimyasal rolleri, Hormonların sınıflandırılması ve hücresel etki mekanizmalarına giriş, Karaciğer metabolizması ve detoksifikasyonun temel ilkeleri, Böbrek fonksiyonlarıyla ilişkili biyokimyasal kavramlar, su-tuz dengesi, elektrolitler, Asit-baz dengesi ve bozukluklara giriş, Kan biyokimyası, hemoglobin ve kan proteinleri, glukoz, lipid ve protein parametrelerinin yorumlanması, Klinik biyokimya testlerine giriş, örnek alma, preanalitik değişkenler ve temel kalite kavramları, Metabolik hastalıklara giriş (diyabet, hiperlipidemi vb.) ve beslenme-biyokimya ilişkisi.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT

DERS ADI	FİZYOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine insan vücudunu oluşturan hücre, doku, organ ve sistemlerin normal işleyiş mekanizmalarını öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; homeostazis kavramını, sistemlerin birbirleriyle olan entegre çalışmasını ve yaşamın sürdürülmesini sağlayan biyolojik süreçleri kavrayarak, klinik uygulamalarda karşılaştıkları patolojik durumları normalden ayırt edebilmeleri ve hemşirelik bakımını bu fizyolojik temellere dayandırabilmeleri hedeflenmektedir.

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS İÇERİĞİ	Fizyolojiye giriş, organizasyon düzeyleri ve homeostazis kavramı, Hücre fizyolojisi, membran transport mekanizmaları ve istirahat membran potansiyeli, Kan fizyolojisi, plazma proteinleri, eritrositler, lökositler, trombositler ve pıhtılaşma mekanizmaları, Kan grupları ve transfüzyon fizyolojisi, Sinir sistemi fizyolojisi, sinapslar, nörotransmitterler ve refleks arkı, Otonom sinir sistemi ve duyu fizyolojisi (görme, işitme, tat, koku, dokunma), Kas fizyolojisi, iskelet kası kasılma mekanizması, düz kas ve kalp kası özellikleri, Kardiyovasküler sistem fizyolojisi, kalp döngüsü, kalbin uyarılması ve iletim sistemi, Kan basıncı düzenlenmesi, hemodinami ve mikrosirkülasyon, Solunum sistemi fizyolojisi, ventilasyon, gaz değişimi ve gazların kanda taşınması, Solunumun kontrolü ve asit-baz dengesinde solunumun rolü, Boşaltım sistemi fizyolojisi, nefron fonksiyonları, filtrasyon, reabsorpsiyon ve sekresyon, Vücut sıvı bölmeleri, elektrolit dengesi ve idrar oluşumu, Sindirim sistemi fizyolojisi, motilite, salgı, sindirim ve emilim süreçleri, Endokrin sistem fizyolojisi, hormonların etki mekanizmaları, hipofiz, tiroid, pankreas ve sürrenal bez fonksiyonları, Üreme sistemi fizyolojisi, erkek ve kadın üreme döngüleri ve hormonal kontrolü, Enerji metabolizması ve vücut sıcaklığının düzenlenmesi.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT

DERS ADI	TÜRK DİLİ I
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerinin Türkçeyi doğru, anlaşılır ve etkili kullanma becerilerini geliştirmeyi; akademik ve mesleki yazılı/sözlü iletişimde dil bilincini güçlendirmeyi amaçlar. Öğrencilerin; anlatım bozukluklarını giderebilmesi, bilimsel metin yazma kurallarını uygulayabilmesi, rapor-dilekçe-tutanak gibi mesleki yazışmaları doğru biçimde hazırlayabilmesi ve sunum/tartışmalarda kendini açık ifade edebilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Dilin tanımı, dil-kültür ilişkisi ve Türkçenin tarihsel gelişimine giriş, Türkçenin ses özellikleri, yazım kuralları ve noktalama işaretleri, Sözcükte ve cümlede anlam, anlatımın açıklık, duruluk ve akıcılık ilkeleri, Anlatım bozuklukları ve düzeltme çalışmaları, Sözcük türleri ve cümle öğelerine giriş, Paragraf yapısı, düşünceyi geliştirme yolları ve metin bütünlüğü, Yazılı anlatım türleri, özet çıkarma, rapor, tutanak, dilekçe ve resmi yazışma kuralları, Akademik yazmaya giriş, kaynak kullanımı, alıntılama ve intihalden kaçınma, Bilimsel metin okuma-anlama ve metin çözümleme çalışmaları, Sözlü anlatım ve etkili konuşma, diksiyon, vurgu-tonlama, dinleme ve tartışma kuralları, Sunum hazırlama ve sunum sırasında Türkçeyi doğru kullanma, Mesleki iletişimde dilin kullanımı, hasta eğitimi metinleri ve bilgilendirme formlarının dil özellikleri, Yazılı ve sözlü uygulamalarla genel değerlendirme.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

II.YARIYIL

DERS ADI	HEMŞİRELİK ESASLARI
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilere hemşireliğin temel ilkelerini, temel hasta bakımı uygulamalarını yatak başı hasta bakımını öğretmektir.
DERS İÇERİĞİ	Sağlık ve Hemşirelik, hemşirelik süreci, iletişim ve öğretim ilkeleri, sağlıklı bir hastane ortamı, hasta kabulü ve taburculuk, sağlığın korunması, asepsi, antisepsi uygulamaları, bireysel hijyen, yaşam belirtileri, sıcak soğuk uygulamalar, yatak başı hasta bakımı, beden mekaniği, ilaç uygulamaları, oksijen uygulaması,, beslenme gereksinimi, nazogastrik tüp uygulanması, mide lavajı, mide gavajı, gastrostomi, boşaltım sistemi uygulamaları, lavmanlar, üriner sistem, idrar örneği alma, üriner kateter uygulama, yara bakımı, ameliyat öncesi sonrası haznın bakımı, ölümü yaklaşan hastanın bakımı
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 84 SAAT UYGULAMA: 144 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	MİKROBİYOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine mikroorganizmaların (bakteri, virüs, mantar ve parazit) genel özelliklerini, sınıflandırılmasını ve insanlarda hastalık oluşturma mekanizmalarını öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; enfeksiyon hastalıklarının tanısında laboratuvar yöntemlerini kavramaları, sterilizasyon ve dezenfeksiyon ilkelerini içselleştirmeleri, hastane enfeksiyonlarını önleme stratejilerini öğrenmeleri ve bağışıklama ile antibiyotik direnci gibi toplum sağlığını yakından ilgilendiren konularda bilimsel bir temel oluşturmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Mikrobiyolojinin tanımı, tarihçesi ve hemşirelik uygulamalarındaki kritik önemi, Mikroorganizmaların sınıflandırılması, yapısal özellikleri ve prokaryot-ökaryot hücre farkları, Bakteri morfolojisi, boyanma özellikleri (Gram boyama vb.) ve bakteriyel üreme fizyolojisi, Mikrobiyolojide kullanılan temel laboratuvar teknikleri, kültür yöntemleri ve örnek alma ilkeleri, Sterilizasyon, dezenfeksiyon ve antisepsi kavramları, yöntemleri ve uygulama alanları, Mikroorganizmaların patojenite ve virülans faktörleri, enfeksiyon oluşum süreci, Antimikrobiyal ilaçların etki mekanizmaları ve antibiyotik direnç gelişiminin önlenmesi, İmmünolojiye giriş, doğal ve edinsel bağışıklık, antijen-antikor ilişkileri, Bağışıklama ve aşılar, serumlar ve immün sistem bozukluklarına genel bakış, Gram pozitif ve gram negatif patojen koklar (Stafilokok, Streptokok, Neisseria vb.), Gram pozitif ve gram negatif patojen basiller (Enterobacteriaceae, Bacillus, Clostridium vb.), Mikobakteriler ve tüberküloz mikrobiyolojisi, Virolojiye giriş, virüslerin yapısı, çoğalması ve önemli viral hastalıklar (Hepatit, HIV, Influenza vb.), Mikolojiye giriş, tıbbi önemi olan mantarlar ve fırsatçı mantar enfeksiyonları, Parazitolojiye giriş, tıbbi önemi olan protozoonlar ve helmintlerin yaşam döngüleri, Hastane enfeksiyonları (nozokomiyal enfeksiyonlar), sürveyans ve izolasyon yöntemleri, Normal vücut florası ve mikrobiyolojik verilerin klinik hemşirelik bakımında yorumlanması.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	PSİKOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı, psikolojinin temel kavramlarını, kuramsal yaklaşımlarını ve araştırma alanlarını tanıtmak; insan davranışlarını ve zihinsel süreçleri bilimsel bir bakış açısıyla ele alabilme becerisi kazandırmaktır. Ders kapsamında öğrencilerin psikolojinin alt dalları hakkında genel bilgi edinmeleri ve psikolojik olguları günlük yaşamla ilişkilendirebilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Psikolojinin tanımı, konusu ve tarihsel gelişimi Psikolojide temel yaklaşımlar (Davranışçı, Bilişsel, Psikanalitik, Hümanistik) Psikolojide araştırma yöntemleri ve etik ilkeler Beyin, sinir sistemi ve davranış Duyum ve algı Öğrenme kuramları (Klasik koşullanma, edimsel koşullanma) Duygu, düşünce ve davranış Problem çözme Zeka ve çeşitleri Güdülenme ve duygular Kişilik ve kişilik kuramları Ruh sağlığı, uyum ve savunma mekanizmaları Sosyal davranış, kişilerarası ilişkiler Psikolojik bozukluklara genel bakış
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	TÜRK DİLİ II
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerinin Türkçeyi doğru, anlaşılır ve etkili kullanma becerilerini geliştirmeyi; akademik ve mesleki yazılı/sözlü iletişimde dil bilincini güçlendirmeyi amaçlar. Öğrencilerin; anlatım bozukluklarını giderebilmesi, bilimsel metin yazma kurallarını uygulayabilmesi, rapor-dilekçe-tutanak gibi mesleki yazışmaları doğru biçimde hazırlayabilmesi ve sunum/tartışmalarda kendini açık ifade edebilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Dünya Dilleri ve Türkçenin Yeri: Dil aileleri, Türkçenin dünya dilleri arasındaki konumu, yapısal özellikleri ve tarihsel süreçteki gelişim evreleri. İleri Seviye Metin Analizi ve Eleştirel Okuma: Farklı türdeki metinlerin (edebi, bilimsel, güncel) yapısal, anlamsal ve eleştirel analizi; metinlerarası ilişkiler. Kelime Hazinesi ve Anlam Bilimi: Kelimelerin temel, yan ve mecaz anlamları; sağlık bilimlerinde terimleşme süreçleri ve kavram dünyasının genişletilmesi. Hitabet ve Sözlü Kompozisyon: Topluluk önünde konuşma teknikleri, ikna edici hitabet sanatı, heyecan yönetimi ve etkili sunum uygulamaları. İleri Akademik Yazım Teknikleri: Bilimsel makale, bildiri ve rapor yazımında derinleşme; tartışma, sonuç ve öneriler bölümünün kurgulanması; veri yorumlama dili. Edebiyat ve Sağlık Bilimleri İlişkisi: Türk ve dünya edebiyatından seçme eserlerde hastalık, hastane ve sağlık çalışanı figürlerinin temsili üzerinden empati ve dil analizi. Yaratıcı Yazarlık ve Mesleki Anlatı: Mesleki anıların kurgulanması, hasta hikayeleştirme (narrative medicine) çalışmaları ve dilin estetik kullanımı. Medya Okuryazarlığı ve Dijital Dil: Sosyal medya ve dijital platformlarda dil kullanımı, sağlık haberlerinde dilin manipülatif kullanımı ve bilgi kirliliğiyle mücadele.

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

		İş Yaşamı ve Profesyonel İletişim: Özgeçmiş (CV) ve niyet mektubu hazırlama, mülakat teknikleri, profesyonel ağlarda iletişim dili ve resmi protokol kuralları. Tartışma Kültürü ve Münazara: Akademik bir konuyu kurallar çerçevesinde tartışma, fikir savunma, çürütme ve ortak akıl yürütme yöntemleri.
TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER	
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerinin bireyler arası ilişkilerde etkili iletişim kurma, empati geliştirme, kendini ve başkalarını anlama becerilerini kazanmalarını sağlamak; hasta, hasta yakını ve sağlık ekibi üyeleriyle profesyonel, etik ve terapötik ilişkiler kurabilmelerine katkıda bulunmaktır. Ders kapsamında öğrencilerin kişiler arası etkileşim süreçlerini psikolojik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla değerlendirebilmeleri, çatışma çözme ve problem çözme becerilerini klinik uygulamalara yansıtılabilmeleri hedeflenmektedir.	
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelikte Kişiler Arası İlişkilerin tanımı, önemi ve hemşirelikte yeri İletişimin öğeleri ve iletişim süreci Sözlü ve sözsüz iletişim Kendini tanıma, benlik kavramı ve benlik saygısı Algı, tutumlar ve önyargılar Empati ve sempati İletişimde engeller Etkili iletişim teknikleri Duygular, duygu yönetimi ve stresle baş etme İletişimi etkileyen faktörler Terapötik iletişim becerileri Nonterapötik iletişim becerileri Çatışma, çatışma türleri ve çatışma çözme yöntemleri Kişiler arası ilişkilerde etik ilkeler ve profesyonel sınırlar	
TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 28 SAAT

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

III.YARIYIL

DERS ADI	İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu ders öğrencilere; kronik hastalıklara yönelik sağlığın geliştirilmesi, bireyin sağlık gereksinimlerinin tanınması, uygun girişimlerin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde gerekli bilgi ve beceriyi öğrenciye kazandırmaktır. Kronik hastalıklardan korunma, erken tanı ve tedavinin sağlanması, hasta/aile eğitimi ve rehabilitasyon konusunda bilgi ve öğrendiklerini uygulama becerisi kazandırmaya yöneliktir. Sağlık hizmetleri doğrultusunda, iç hastalıkları bakım, tedavi ve rehabilitasyonuna ilişkin teorik bilgi ve bakım ilkelerini kapsar. Bu ders, öğrencilerin güncel iç hastalıkları bilimleri çerçevesinde birey ve ailesine bütüncül ve hümanist yaklaşımla profesyonel bakım verme: geliştirilen bu yaklaşımla iç hastalıklarına sahip birey ve ailesine doğru, etik ilkelere ve kanıta dayalı bakımı sürdürme; daha önceki derslerde edindiği bilgileri bu derse entegre edebilme bilgi, beceri ve tutumunu kazandırır.
DERS İÇERİĞİ	Sıvı-Elektrolit ve Asit-Baz Dengesizliklerinde Hemşirelik Bakımı, Şok ve Hemşirelik Bakımı, Endokrin ve Metabolizma Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Kardiyovasküler Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Kanser ve Hemşirelik Bakımı, Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Böbrek Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Kan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Bağışıklık Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Sinir Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Eklem Bağ Dokusu Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Yaşlılık Sorunları ve Hemşirelik Bakımı, Kronik Hastalıklar ve Hemşirelik Bakımı.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 70 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	PATOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine hastalıkların oluşum mekanizmalarını, hücre ve dokularda meydana gelen yapısal ve işlevsel değişiklikleri öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; iltihap, yara iyileşmesi, neoplazi (kanser) ve sistemik hastalıkların temel patolojik süreçlerini kavrayarak, klinik belirti ve bulguları bu temel bilgilerle ilişkilendirebilmeleri, tanı yöntemlerini anlamaları ve hemşirelik bakımını bilimsel bir temele oturtmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Patolojinin tanımı, bölümleri, hastalık kavramı ve etiyoloji, Hücre zedelenmesi, nedenleri, mekanizmaları ve hücre ölümü (nekroz, apoptozis), Hücresel adaptasyon mekanizmaları (atrofi, hipertrofi, hiperplazi, metaplazi), Akut ve kronik iltihap (enflamasyon) süreçleri, belirtileri ve hücresel yanıtlar, Doku onarımı, rejenerasyon ve yara iyileşmesi evreleri, Sıvı ve hemodinamik bozukluklar (ödem, hiperemi, konjesyon, kanama), Tromboz, emboli, enfarktüs ve şok patofizyolojisi, Genetik hastalıkların temel patolojisi ve sitogenetik bozukluklar, Bağışıklık sistemi hastalıkları, aşırı duyarlılık reaksiyonları ve otoimmünite, Neoplazi (tümör) kavramı, iyi ve kötü huylu tümörlerin özellikleri, Kanser epidemiyolojisi, karsinogenez, metastaz yolları ve evreleme, Enfeksiyon hastalıklarının genel patolojisi ve doku yanıtları, Kardiyovasküler sistem patolojisi (ateroskleroz, hipertansiyon, kalp yetmezliği), Solunum sistemi patolojisi (pnömoni, KOAH, akciğer tümörleri), Sindirim sistemi patolojisi (gastrit, ülser, hepatit, siroz ve kolon tümörleri), Üriner ve üreme sistemi patolojileri, Endokrin sistem hastalıkları (diyabet, tiroid hastalıkları) ve kemik-eklem patolojileri
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	BİLGİSAYAR
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel bilgisayar okuryazarlığı kazandırmayı; bilgi teknolojilerini akademik çalışmalarında ve profesyonel hemşirelik uygulamalarında etkin bir şekilde kullanabilmelerini sağlamayı amaçlar. Öğrencilerin; işletim sistemlerini tanıma, kelime işlemci, hesap tablosu ve sunum programlarını kullanma, internet üzerinden bilimsel bilgiye erişme ve sağlık bilişimi sistemlerinin temel mantığını kavrayarak mesleki kayıt ve raporlama süreçlerine teknolojik adaptasyon sağlamaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Bilgisayarın tarihçesi, temel kavramlar, donanım ve yazılım bileşenlerinin tanıtımı, İşletim sistemlerine giriş, dosya yönetimi, klasör yapısı ve temel kullanıcı ayarları, Kelime işlemci programları (MS Word vb.) ile metin düzenleme, tablo oluşturma ve rapor hazırlama teknikleri, Hesap tablosu programları (MS Excel vb.), veri girişi, temel formüller, fonksiyonlar ve grafik oluşturma, Sunum programları (MS PowerPoint vb.) ile etkili görsel materyal ve slayt tasarımı ilkeleri, Veri tabanı kavramı ve sağlık kayıt sistemlerinde veri yönetiminin önemi, Bilgisayar ağları, internetin yapısı, web tarayıcıları ve arama motorlarının kullanımı, İnternet üzerinden bilimsel veri tabanlarına erişim, kütüphane tarama ve güvenilir sağlık bilgisi kaynakları, Elektronik posta (e-mail) kullanımı
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 2 SAAT UYGULAMA 1 SAAT

DERS ADI	YABANCI DİL I
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel dil bilgisi kurallarını öğretmenin yanı sıra, mesleki literatürü takip edebilmeleri ve uluslararası platformlarda iletişim kurabilmeleri için gerekli olan temel İngilizce becerilerini kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; tıbbi terminolojiye giriş yapmaları, basit düzeyde hasta-hemşire diyaloglarını anlamaları, hemşirelik bakımına ilişkin temel metinleri okuyup çevirebilmeleri ve akademik çalışmalarında ihtiyaç duyacakları yabancı dil altyapısını oluşturmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	What is your name? (olmak fiili: am, is ,are), what do you do in your free time? (geniş zaman), how many brothers have you got? (have got/has got), would you like a single or return ticket? (sayılabilen ve sayılamayan isimler), what year are you in? (şimdiki zaman), who did you go with? (geçmiş zaman), what were you doing? (şimdiki zamanın hikayesi), where's he gone? (present perfect tense), how long have you been living in erzurum? (present perfect continuous), they had left before i woke up (past perfect tense), i'll have a doner (gelecek zaman), it's on the left (yer edatları), the bus left on time (zaman edatları), the kızılırmak is the longest (sıfatlar)
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	FARMAKOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine ilaçların vücut üzerindeki etkilerini (farmakodinamik) ve vücudun ilaçlara ne yaptığını (farmakokinetik) öğretmeyi; ilaç gruplarını, kullanım amaçlarını, yan etkilerini ve ilaç etkileşimlerini kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, güvenli ilaç kullanma ilkelerini benimsemeleri, ilaçların terapötik ve yan etkilerinin göllem ve silindiri, hasta

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

	eğitiminde ilaç bilgisini kullanabilmeleri ve ilaç uygulama hatalarını önleme konusunda profesyonel sorumluluk geliştirmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Farmakolojinin tanımı, dalları, ilaç kavramı ve ilaçların adlandırılması, İlaçların uygulama yolları ve farmasötik şekiller, Farmakokinetik prensipler (emilim, dağılım, metabolizma, atılım), Farmakodinamik prensipler (ilaç-reseptör ilişkisi, etki mekanizmaları), İlaçların yan ve toksik etkileri, ilaç etkileşimleri ve teratojenite, Otonom sinir sistemi ilaçları (sempatomimetikler, sempatolitikler, parasempatomimetikler, parasempatolitikler), Santral sinir sistemi ilaçları (sedatif-hipnotikler, antipsikotikler, antidepresanlar, antiepileptikler), Ağrı mekanizması ve analjezik ilaçlar (narkotik ve non-narkotik analjezikler), Kardiyovasküler sistem ilaçları (antihipertansifler, kalp glikozidleri, antiaritmikler, antianginal ilaçlar), Kan ve koagülasyonu etkileyen ilaçlar (antikoagülanlar, antiagreganlar, trombolitikler), Solunum sistemi ilaçları (bronkodilatörler, ekspanoranlar, antitüssifler), Sindirim sistemi ilaçları (antiasitler, antiülser ilaçlar, laksatifler, antiemetikler), Endokrin sistem ilaçları (insülin, oral antidiyabetikler, tiroid ilaçları, kortikosteroidler), Kemoterapötikler ve antibiyotikler (penisilinler, sefalosporinler, tetrasiklinler vb.), Antifungal, antiviral ve antiparaziter ilaçlar, Sıvı-elektrolit ve asit-baz dengesini etkileyen solüsyonlar, vitaminler ve mineraller, İlaç uygulamalarında hemşirenin sorumlulukları, doz hesaplamaları ve hasta eğitimi.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

IV.YARIYIL

DERS ADI	CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı öğrencilere cerrahi hastasının sağlığını yeniden kazanabilmesi ve sürdürebilmesi için cerrahi girişim öncesi, sırası ve sonrasında bireyin gereksinimlerine uygun hemşirelik bakımına ilişkin bilgi, beceri ve davranış kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliğinin Tarihçesi, Cerrahinin Sınıflandırılması, Cerrahi Gerektiren Durumlar ve Hasta Üzerindeki Etkileri Sıvı-Elektrolit Dengesi ve Dengesizlikleri, Asit-Baz Dengesi Homeostazis, Travma, Hemorajik Şok ve Hemostaz İnflamasyon, Cerrahi Yara İyileşmesi ve Bakımı, Yanıklar, Cerrahi Süreç (Hastanın Değerlendirilmesi, Ameliyat Öncesi ve Ameliyat Sırası Bakım) Cerrahi Süreç (Ameliyat Sonrası Bakım, Gününbirlik Cerrahi, Cerrahi İyileşmenin Hızlandırılmasına Yönelik Modern Teknikler), Cerrahi Alan Enfeksiyonları ve Önlemler Solunum Sistemi Cerrahisinde Bakım ve Kanıt Temelli Uygulamalar Periferik Damar Hastalıklarında Bakım, Kalp ve Damar Sistemi Cerrahisinde Bakım Gastrointestinal Sistem Cerrahisinde Bakım, Hepatopankreatobiliyer Cerrahisinde Bakım Üriner Sistem Cerrahisinde Bakım Sinir Sistemi Cerrahisinde Bakım Kas-İskelet Sistemi Hastalıklarında Bakım Endokrin Sistem Cerrahisinde Bakım (Tiroid), Endokrin Sistem Cerrahisinde Bakım (Meme) Organ ve Doku Nakli, Kulak-Burun-Boğaz Cerrahisinde Bakım Göz Cerrahisinde Bakım
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 70 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	BULAŞICI HASTALIKLAR HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı öğrencilerin bulaşıcı hastalıkların genel özellikleri, önemi, belirtileri, bildirimi, izolasyonu, bağışıklığı, solunum yolu ile bulaşan hastalıklar, sindirim sistemi ile bulaşan hastalıklar, deri ve mukoza yoluyla bulaşan hastalıklar ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında bilgi edinmelerini sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Bulaşıcı Hastalıkların Genel Özellikleri Bulaşıcı Hastalıklarda Görülen Genel Belirtiler ve Bakım, Bulaşıcı Hastalıklarda Korunma ve İzolasyon Yöntemleri, Bağışıklık, Solunum Yolu ile Bulaşan Hastalıklar, Solunum Yolu ile Bulaşan Hastalıklar, Solunum Yolu ile Bulaşan Hastalıklar, Sindirim Sistemi ile Bulaşan Hastalıklar, Deri ve Mukoza Yolu ile Bulaşan Hastalıklar, Cinsel Yol ile Bulaşan Hastalıklar.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	HEMŞİRELİKTE ÖĞRETİM
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine eğitim biliminin temel ilkelerini ve yöntemlerini kavratarak, hemşirenin eğitici rolünü profesyonel bir mükemmelleştirilmesini sağlamayı amaçlar. Öğrencilerin; birey, aile, toplum ve sağlık kuruluşlarını eğitimi

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

	gereksinimlerini bilimsel yöntemlerle saptayabilmesi, öğrenme kuramları ve yetişkin eğitimi ilkeleri doğrultusunda öğretim planları hazırlayabilmesi, çağdaş öğretim teknolojilerini kullanabilmesi ve eğitim süreçlerini ölçme-değerlendirme teknikleriyle analiz edebilmesi hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelikte öğretimin tanımı, tarihsel gelişimi ve hemşirenin profesyonel rollerindeki yeri, Eğitim ve öğretimle ilgili temel kavramlar, öğrenme kuramları ve davranışçı-yapılandırmacı yaklaşımlar, Öğrenme ilkeleri, öğrenmeyi etkileyen faktörler ve öğrenme stilleri, Yetişkin eğitimi (andragoji) ve hemşirelikte hasta/personel eğitimindeki önemi, Öğretim süreci basamakları ve eğitim gereksiniminin tanınması, Eğitim amaç ve hedeflerinin belirlenmesi, Bloom taksonomisine göre hedef yazımı, Öğretim planı tasarımı, içerik seçimi, organizasyonu ve ders planı hazırlama, Öğretim yöntem ve teknikleri, anlatım, soru-cevap, tartışma, örnek olay, rol oynama ve gösterip yaptırma, Klinik öğretim süreci, uygulama alanında rehberlik, koçluk ve beceri eğitimi yöntemleri, Öğretim teknolojileri ve araç-gereç kullanımı, tepegöz, slayt, video ve bilgisayar destekli öğretim materyalleri, Yazılı eğitim materyali hazırlama, broşür, afiş tasarımı ve okunabilirlik kriterleri, Hasta ve aile eğitimi, taburculuk eğitimi ve kronik hastalıklarda öz bakım eğitimi, Hizmet içi eğitim programlarının planlanması, yürütülmesi ve personel geliştirme süreçleri, Eğitimde iletişim, etkili sunum teknikleri, beden dili ve geri bildirim verme becerileri, Ölçme ve değerlendirme teknikleri, test hazırlama ilkeleri, gözlem formları ve performans değerlendirme, Eğitimde etik ilkeler, öğrenci ve hasta hakları, eğitimde gizlilik ve tarafsızlık, Eğitim faaliyetlerinin kayıt altına alınması, raporlama ve eğitimde kalite standartları.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT

DERS ADI	HEMŞİRELİK TARİHİ DEONTOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik mesleğinin tarihsel gelişimini, toplumsal ve bilimsel dönüşümler içindeki yerini ve mesleğin etik-ahlaki temellerini öğrencilere kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelik tarihine giriş Antik çağlarda bakım uygulamaları Orta Çağ'da hemşirelik ve dini kurumların rolü Modern hemşireliğin doğuşu ve Florence Nightingale Osmanlı Dönemi sağlık hizmetleri ve bakım anlayışı Cumhuriyet Dönemi'nde hemşireliğin gelişimi Türkiye'de hemşirelik mesleğinin yasal ve kurumsal yapısı Deontoloji kavramı ve meslek etiğinin temelleri Hemşirelik eğitiminin tarihsel gelişimi Mesleki sorumluluk ve etik yükümlülükler İnsan hakları, hasta hakları ve savunuculuk Klinik uygulamalarda etik sorunlar Genel değerlendirme
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	YABANCI DİL II
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel dil bilgisi kurallarını öğretmenin yanı sıra, mesleki literatürü takip edebilmeleri ve uluslararası platformlarda iletişim kurabilmeleri için gerekli olan temel İngilizce becerilerini kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; tıbbi terminolojiye giriş yapmaları, basit düzeyde hasta-hemşire diyaloglarını anlamaları, hemşirelik bakımına ilişkin temel metinleri okuyup çevirebilmeleri ve akademik çalışmalarında ihtiyaç duyacakları yabancı dil altyapısını oluşturmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Modal Verbs: Ability, obligation, permission, and advice (can, could, must, should, may, might). Passive Voice: Formation and usage in academic and scientific contexts across different tenses. Reported Speech: Direct vs. indirect speech, reporting verbs, and backshifting tenses for formal reporting. Conditionals: Type 0, 1, and 2 structures for expressing facts, possibilities, and hypothetical situations. Relative Clauses: Defining and non-defining clauses using who, which, that, and whose to provide detailed information. Gerunds and Infinitives: Verb patterns, structures following adjectives, and expressions of purpose. Complex Conjunctions and Connectors: Linking words for contrast, cause-effect, and addition (however, although, therefore, furthermore). Adverbs of Manner and Degree: Describing how actions are performed and intensifying adjectives. Future Forms for Predictions and Intentions: Distinguishing between "will" and "be going to" in professional scenarios. Prepositions of Movement and Direction: Describing paths and spatial transitions (through, across, towards, into). Tag Questions: Using question tags for confirmation and maintaining professional dialogue. Comparisons and Superlatives (Advanced): Using "as...as", "less than", and irregular forms for detailed analysis.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

V.YARIYIL

DERS ADI	DOĞUM KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerine kadın sağlığını biyolojik, psikososyal ve kültürel boyutlarıyla ele alan bütüncül bir yaklaşım kazandırmak; gebelik, doğum ve doğum sonu dönem ile kadın hastalıkları konusunda bilimsel bilgi ve klinik uygulama becerisi kazandırmak; anne, yenidoğan, aile ve toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik hemşirelik bakımını planlayıp uygulayabilen meslek üyeleri yetiştirmektir.
DERS İÇERİĞİ	Kadın sağlığı kavramı ve kadın sağlığını etkileyen faktörler Kadın üreme sisteminin anatomisi ve fizyolojisi Menstrüel siklus ve üreme sağlığı Aile planlaması ve üreme sağlığı hizmetleri Gebeliğin tanınması ve gebelikte fizyolojik değişiklikler Prenatal bakım ve gebelik izlemi Riskli gebelikler ve hemşirelik bakımı Doğum eylemi ve doğumda hemşirelik bakımı Doğumda ağrı ve ağrı yönetimi Doğum sonu dönem ve postpartum bakım Yenidoğanın değerlendirilmesi ve bakımı Emzirme ve anne sütü ile beslenme Jinekolojik hastalıklar ve hemşirelik bakımı Jinekolojik cerrahi girişimler Menopoz ve menopoz döneminde kadın sağlığı Anne-çocuk sağlığı hizmetlerinde hemşirenin rolü
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 70 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin doğum ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	AFETLERDE HEMŞİRELİK VE İLK YARDIM
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; etik ilkeler doğrultusunda; ilk yardım ve acil bakım gerektiren durumlarda akut ve kritik durumdaki hastayı kanıta dayalı ve uygulamalı bilgileri kullanarak, sistematik bir yaklaşımla hastayı/yaralıyı bütüncül değerlendirmek; insan haklarına ve onuruna saygı göstererek, mesleki değerler ve etik ilkelere uygun davranma becerilerini ve yetkinliklerini kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	İlk Yardım ve Afetlerde Temel Kavramlar Acil Bakım Hemşiresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları; Acil Bakım Hemşireliğinde Yasal ve Etik Sorumluluklar Olay Yeri Değerlendirmesi, Acil Servis Organizasyonu ve Triage Kardiyopulmoner Arrest ve Resüsitasyon (Temel ve İleri Yaşam Desteği) Hava Yolu Tıkanmaları ve Boğulmalarda İlk Yardım ve Acil Bakım Yaralanmalar ve Yumuşak Doku Yaralanmalarında İlk Yardım ve Acil Bakım Travmalarda İlk Yardım ve Acil Bakım Kanamalarda ve Şokta İlk Yardım ve Acil Bakım Ani Bilinç Kayıpları ve Madde Bağımlılığında İlk Yardım ve Acil Bakım Zehirlenmelerde İlk Yardım ve Acil Bakım Yanıklar ile Sıcak ve Soğuğa Maruz Kalmalarda İlk Yardım ve Acil Bakım Kırık, Çıkık, Burkulma ve Kas Kramplarında İlk Yardım ve Acil Bakım Sargılar ve Pansuman Hasta Taşıma ve İlk Yardım Pozisyonlar

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 28 SAAT
---------------------	-------------	-----------------------

DERS ADI	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	
DERSİN AMACI	Atatürk ün gerçekleştirdiği ilke ve inkılaplarının öğrencilere aktarılması	
DERS İÇERİĞİ	İnkılap ve inkılapla alakalı kavramlar, Türk inkılabını hazırlayan sebepler, Osmanlı Devletinin yıkılışı, Birinci Dünya Savaşı, Birinci Dünya Savaşında siyasi gelişmeler, Milli mücadeleye hazırlık, Milli mücadeleye hazırlık, Milli mücadele dönemi, TBMM'nin açılışı, Siyasi ve askeri gelişmeler, Lozan Barış Antlaşması, Lozan Barış Antlaşmasının önemi ve sonuçları, Türk inkılap hareketleri, Türk inkılap hareketleri.	
TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	İSTATİSTİK	
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine sağlık alanında kullanılan temel istatistik kavram ve yöntemlerini öğretmeyi; veriyi toplama, düzenleme, özetleme ve yorumlama becerisi kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; hemşirelik araştırmalarını okuyup değerlendirebilmesi, temel analizleri anlayabilmesi, sağlık göstergelerini yorumlayabilmesi ve klinik/saha uygulamalarında kayıt-veri temelli karar verme yaklaşımı geliştirmesi hedeflenir.	
DERS İÇERİĞİ	İstatistiğin tanımı, amaçları ve hemşirelikte kullanım alanları, Veri türleri, ölçme düzeyleri ve değişken kavramı, Evren-örneklem, örnekleme yöntemleri ve örneklem büyüklüğüne giriş, Verilerin toplanması, kodlanması ve düzenlenmesi, Frekans tabloları, grafikler ve veri görselleştirmeye giriş, Merkezi eğilim ölçüleri (ortalama, ortanca, tepe değer) ve yayılım ölçüleri (varyans, standart sapma, değişim aralığı), Oran, hız ve yüzdelerin sağlık verilerinde kullanımı, Olasılık kavramına giriş ve temel olasılık kuralları, Normal dağılım ve diğer temel dağılımlar, Hipotez, anlamlılık düzeyi, p değeri ve güven aralığı kavramları, Parametrik testlere giriş, t testi (bağımsız/bağımlı), varyans analizi (ANOVA) temel mantığı, Parametrik olmayan testlere giriş (Ki-kare, Mann-Whitney U, Wilcoxon vb.), Korelasyon ve regresyona giriş, ilişki ve etki kavramları, Sağlık alanında tarama testlerinin istatistiksel değerlendirmesi (duyarlılık, özgüllük, prediktif değerler), Araştırma raporlarını okuma, tabloları yorumlama ve istatistiksel sonuçların klinik hemşirelik uygulamasına yansıtılması.	
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT	

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	EPİDEMİYOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine epidemiyolojik araştırma yöntemlerini kavratarak, hastalıkların toplumdaki dağılımını ve nedenlerini analiz etme becerisi kazandırmayı amaçlar. Dönemin yükselen sağlık sorunları olan HIV/AIDS, kronik hastalıkların artışı ve çevre sağlığı konuları çerçevesinde; veri toplama, analiz etme, bağışıklama hizmetlerini yönetme ve toplum temelli koruyucu hemşirelik müdahalelerini planlama yetkinliği kazandırılması hedeflenmektedir. .
DERS İÇERİĞİ	Epide miyolojinin tanımı, tarihsel gelişimi ve hemşirelikteki kullanım alanları, Sağlık ve hastalık kavramlarının epidemiyolojik modelleri, Temel epidemiyolojik ölçütler, hızlar ve oranlar, Tanımlayıcı epidemiyoloji ve kişi, yer, zaman özellikleri, Analitik epidemiyoloji ve vaka-kontrol, kohort çalışmaları, Deneysel ve metodolojik araştırmalara giriş, Veri kaynakları, kayıt sistemleri ve sağlık istatistikleri, Bulaşıcı hastalıklar epidemiyolojisi ve enfeksiyon zinciri, Bağışıklama hizmetleri, soğuk zincir yönetimi ve genişletilmiş bağışıklama programı, HIV/AIDS ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların epidemiyolojisi, Kronik hastalıklar epidemiyolojisi ve risk faktörleri, Çevre sağlığı, sanitasyon ve iş sağlığı epidemiyolojisi, Tarama testleri, geçerlilik ve güvenilirlik kavramları, Saha çalışmaları, ev ziyaretleri ve toplum eğitimi uygulamaları, Epidemiyolojik verilerin hemşirelik bakım planlarına entegrasyonu.
TOPLAM SAATİ	DERS TEORİK 28 SAAT

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

VI.YARIYIL

DERS ADI	ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Eğitim süresince aldığı temel bilgi ve ilkeleri, çocuk sağlığı ve hastalığına ilişkin rol ve işlevlerle bütünleşerek bunları sağlık bakım sisteminin her aşamasında sağlıklı/hasta çocuğa ve ailesine uygulayabilme becerisine sahip hemşireler yetiştirmek.
DERS İÇERİĞİ	Ölçümler İlaç Uygulamaları Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğine Giriş Çocukların Sağlık Durumunu Tanımlama Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişme Büyüme ve Gelişme Bozuklukları ve Hemşirelik Bakımı Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı Yenidoğan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Kas İskelet Sistemi Sorunu Olan çocuk ve Hemşirelik Bakımı Çocuklarda Deri ile ilgili Sorunlar ve Hemşirelik Bakımı Aşılama Programları ve Çocukluk Dönemi Enfeksiyon Hastalıkları Çocukluk Çağlarında Beslenme, Bozuklukları ve Hemşirelik Bakımı Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Sıvı Elektrolit Dengesi, İshal ve Hemşirelik Bakımı Konjenital Kalp Hastalıkları ve Hemşirelik bakımı Nörolojik Sorunu olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Üriner Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Endokrin sistem ve Metabolizma Bozukluğu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Hematolojik Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Onkolojik Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Çocuklarda Ağrı ve Hemşirelik Yaklaşımları Çocuklarda sık karşılaşılan sorunlar, çocuk istismarı ve ihmali, Hemşirelik Bakımı Kazalar, Zehirlenmeler, Yanıklar ve Hemşirelik Bakımı
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 70 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin çocuk ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerine bilimsel düşünme alışkanlığı kazandırmak, sağlık alanında yürütülen araştırmaların temel kavram ve ilkelerini tanıtmak, araştırma sürecinin aşamalarını öğretmek ve öğrencilerin mesleki uygulamalarda araştırma sonuçlarını anlayıp yorumlayabilmelerini sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Bilim, bilimsel düşünce ve bilginin tanımı, Araştırma ve mesleki uygulama arasındaki ilişki, Araştırma kavramı ve temel özellikleri, Araştırma süreci ve aşamaları, Araştırma konusu seçimi, Araştırmanın amacı ve önemi, Literatür taraması, Araştırma yöntemleri: Tanımlayıcı araştırmalar, Araştırma yöntemleri: Deneysel ve yarı deneysel araştırmalar, Evren ve örneklem kavramları Örneklem seçimi ve özellikleri, Veri toplama yöntemleri, Verilerin düzenlenmesi ve basit istatistik kavramları, Araştırma bulgularının yorumlanması, Araştırma raporunun bölümleri
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	HEMŞİRELİK TARİHİ VE DEONTOLOJİ YASALARI
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik mesleğinin tarihsel gelişimini, toplumsal ve bilimsel dönüşümler içindeki yerini ve mesleğin etik-ahlaki temellerini öğrencilere kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelik tarihine giriş Antik çağlarda bakım uygulamaları Orta Çağ'da hemşirelik ve dini kurumların rolü Modern hemşireliğin doğuşu ve Florence Nightingale Osmanlı Dönemi sağlık hizmetleri ve bakım anlayışı Cumhuriyet Dönemi'nde hemşireliğin gelişimi Türkiye'de hemşirelik mesleğinin yasal ve kurumsal yapısı Deontoloji kavramı ve meslek etiğinin temelleri Hemşirelik eğitiminin tarihsel gelişimi Mesleki sorumluluk ve etik yükümlülükler İnsan hakları, hasta hakları ve savunuculuk Klinik uygulamalarda etik sorunlar Genel değerlendirme
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	CİNSEL SAĞLIK
DERSİN AMACI	Cinsel sağlık ve üreme sağlığı kavramının tanımı, önemi ve kapsamını tanımlayabilmesi, adölesandan başlayarak yaşam siklusunda birey ve çiftlerin cinsel sağlığı ve ilişkileri, sık yaşanan sorunlar hakkında bilgi edinme, kişi ya da çiftlere cinsel sağlık ve danışmanlık yapabilme becerisinin kazandırılmasıdır.
DERS İÇERİĞİ	Cinsellik ve cinsel sağlık; tanımlar, temel kavramlar ile cinsel hak ve özgürlükler çerçevesinde ele alınarak bireyin bedensel, ruhsal ve sosyal iyilik hâli açısından değerlendirilir. Neonatal dönemden çocukluk çağına uzanan süreçte cinsel kimlik gelişimi, bu gelişimi etkileyen biyolojik, psikososyal ve çevresel faktörler doğrultusunda incelenir; çocuk cinselliği ve yaşa uygun cinsel eğitim yaklaşımları bu bağlamda ele alınır. Cinsel eylemin fizyolojisi, cinsel yanıt döngüsü ve bu yanıtı etkileyen bireysel ve çevresel etmenler açıklanır. Cinsel kimlik bozuklukları, cinsel işlev bozuklukları ve cinsel sapmalar tanımları, sınıflandırmaları ve temel yaklaşım ilkeleriyle birlikte değerlendirilir. Adölesan dönem ile klimakterik dönemde cinselliğin özellikleri, bu dönemlere özgü fizyolojik ve psikososyal değişimler ışığında ele alınır. Gebelik ve doğum sonu dönemde cinsellik, hormonal değişimler, beden algısı ve çift ilişkileri bağlamında tartışılır. Diyabetik bireylerde ve diyaliz hastalarında görülen cinsel işlev bozuklukları, hastalığa ve tedaviye bağlı mekanizmalar üzerinden açıklanır. Üriner inkontinansın cinsel işlev üzerine etkileri ile engelli bireylerde cinselliğe ilişkin özgün sorunlar ve bakım gereksinimleri ele alınır. İnfertil çiftlerde ve jinekolojik kanserli kadınlarda cinsel işlev bozuklukları, tanı ve tedavi süreçlerinin cinsellik üzerindeki etkileri doğrultusunda değerlendirilir. Cinselliğe yönelik inançlar, tutumlar, değerler ve yaygın mitler bireysel ve toplumsal boyutlarıyla tartışılır. Cinsel sağlığı tehdit eden bulaşıcı hastalıklar, korunma ve danışmanlık yaklaşımlarıyla birlikte ele alınır. Son olarak cinsel sağlığın değerlendirilmesi, model kullanımı ve hemşirelik sürecinde cinsel sorunlara yaklaşım, bütüncül ve etik bir bakım anlayışı çerçevesinde incelenir.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

VII.YARIYIL

DERS ADI	AİLE PLANLAMASI VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı, hemşirelik öğrencilerine aile planlaması hizmetlerinin kapsamını, ana-çocuk sağlığı üzerindeki önemini ve demografik etkilerini kavratmaktır. Öğrencilerin; kontraseptif yöntemler (gebelik önleyici yöntemler) hakkında güncel ve bilimsel bilgi sahibi olmaları, birey ve çiftlere yönelik etkili danışmanlık becerileri geliştirmeleri, üreme sağlığı haklarını savunmaları ve toplumun aile planlaması konusundaki farkındalığını artıracak hemşirelik girişimlerini planlayabilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Aile Planlaması ve Danışmanlık Hizmetleri dersi, hemşirelik öğrencilerinin ana-çocuk sağlığını koruma ve geliştirme konusundaki yetkinliklerini artırmak amacıyla aile planlamasının dünyadaki ve Türkiye'deki güncel durumu, demografik verilerin analizi ve üreme hakları gibi temel konuları kapsar. Ders içeriğinde, bireylere ve çiftlere yönelik etkili iletişim stratejileri ile GATHER modeli üzerinden yapılandırılmış danışmanlık teknikleri öğretilirken; geleneksel yöntemlerden modern bariyer yöntemlere, hormonal kontraseptiflerden rahim içi araçlara ve kalıcı cerrahi yöntemlere kadar tüm korunma metotlarının etki mekanizmaları, etkinlikleri ve uygulama kriterleri detaylı olarak ele alınır. Ayrıca acil kontrasepsiyon, infertiliteye yaklaşım, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlardan korunma ve adolesan veya doğum sonrası gibi özel dönemlerdeki hassas gruplara yönelik danışmanlık süreçleri, etik ve yasal sorumluluklar çerçevesinde hemşirelik girişimleriyle bütünleştirilerek aktarılır.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı, hemşirelik öğrencilerinin ruh sağlığı ve psikiyatrik hastalıklar alanında temel bilgi ve becerileri kazanmalarını sağlamak, bireyin ruhsal gereksinimlerini biyopsikososyal bütünlük içinde değerlendirebilmelerine olanak tanımaktır. Ders kapsamında öğrencilerin psikiyatrik belirtileri tanıyabilmeleri, terapötik iletişim tekniklerini kullanabilmeleri, hasta ve hasta yakını ile profesyonel ve etik temelli bakım ilişkisi kurabilmeleri, ruh sağlığını koruma, geliştirme ve tedavi edici hemşirelik girişimlerini planlayıp uygulayabilmeleri amaçlanmaktadır.
DERS İÇERİĞİ	Akıl sağlığı psikiyatrisi hemşireliği tanımı, kapsamı ve tarihsel gelişimi Ruh sağlığı ve ruh hastalığı kavramları Bebeklik, Çocukluk ve Ergenlikte İlk Kez Ortaya Çıkan Bozukluklar Organik Mental Bozukluklar Şizofreni ve Diğer Psikotik Bozukluklar Duygudurum (Affektif) Bozuklukları Anksiyete Bozuklukları Kişilik Bozuklukları Somatoform ve Disosiyatif Bozukluklar Yapay Bozukluklar ve Yeme Bozuklukları Cinsel Bozukluklar Psikoaktif Madde Kullanım Bozuklukları Uyku ve Uyum Bozuklukları Psikiyatrik Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Uygulamaları
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 70 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Dewet Hastanelerinin psikiyatri kliniklerinde yaptırılmıştır.

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	HEMŞİRELİKTE YÖNETİM
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilerin yönetim ve hemşirelik hizmetleri yönetimine ilişkin temel kavram, kuram ve ilkeleri kavramalarını; sağlık hizmetlerinde değişen gereksinimler doğrultusunda planlama, örgütleme, liderlik, kalite yönetimi ve hasta güvenliği yaklaşımlarını değerlendirebilmelerini sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Yönetimle ilgili kavramlar, Organizasyon teorileri ve ilkeleri, Sağlık sistemi ve hastanelerin organizasyon yapısı; hemşirelik hizmetlerinin yönetim ve organizasyonu, Yönetim süreci (planlama-örgütleme-yönetme-kontrol), Sağlık ve hemşirelikle ilgili yasal düzenlemeler, Sağlık politikaları ve hizmet sunumunda güncel dönüşümler, Kalite yönetimi ve kalite ile ilişkili kavramlar; hemşirelik hizmetlerinde kalite uygulamaları, Hasta güvenliği ve risk yönetimine giriş, İletişim, Çatışma yönetimi; toplantı ve zaman yönetimi, hasta sınıflandırma, Sorun çözme ve karar verme; değişim ve motivasyon, hemşirelikte liderlik, İnsan kaynakları yönetimi, iş analizi ve ekip çalışması, Kariyer yönetimi ve performans değerlendirme.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT UYGULAMA: 56 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	SAĞLIK SOSYOLOJİSİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine sağlık ve hastalık kavramlarını toplumsal bir perspektifle analiz etme becerisi kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; toplumsal yapı, kültür, ekonomi ve siyasetin sağlık üzerindeki etkilerini kavramaları, hasta ve sağlık çalışanı rollerini sosyolojik açıdan değerlendirmeleri, toplumdaki sağlık eşitsizliklerini tanımları ve hemşirelik bakımını bireyin içinde bulunduğu sosyal çevreyi dikkate alarak bütüncül bir yaklaşımla planlamaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Sağlık Sosyolojisinin doğuşu Robert Strauss, Tıpta Sosyoloji, Tıbbi Sosyoloji Hastalık Kavramı; Hastalık, Rahatsızlık ve Hasta Rolü Hastalık ve Toplumsal İlişkiler Hastalık Sosyolojisi ve Sosyolojik Teori Yapısal İşlevselci Teori ve Sağlık Sosyolojisi Ara Sınav (1 saat), Sınav sorularının değerlendirilmesi Sembolik Etkileşimcilik ve Sağlık Sosyolojisi Çatışma Teorisi ve Sağlık Sosyolojisi Post-Yapısalcı Teori ve Sağlık Sosyolojisi Risk Toplum Kuramı Sağlıkta Eşitsizlikler Sağlık Politikaları Türkiye'de Sağlık Politikaları
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

VIII.YARIYIL

DERS ADI	HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine birey, aile ve toplumun sağlık gereksinimlerini bütüncül ve kanıta dayalı bir yaklaşımla değerlendirme; sağlığı koruyucu, geliştirici ve rehabilite edici halk sağlığı hizmetlerini planlama ve uygulama becerisi kazandırmayı amaçlar. Sağlıkta Dönüşüm Programı sürecinde birinci basamak sağlık hizmetlerinde hemşirenin değişen rol ve sorumlulukları kapsamında topluma yönelik ve toplum temelli bakım, sağlık eğitimi ve hizmetin izlenmesi konularında yetkinlik geliştirilmesi hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Halk sağlığı hemşireliğinin tanımı, kapsamı ve çağdaş yaklaşımlar ve hemşirelik süreci, Birinci basamak sağlık hizmetlerinin örgütlenmesi ve sağlıkta dönüşüm sürecinin hizmet sunumuna etkileri, Sağlığı koruma ve geliştirme, Toplumun tanılanması, sağlık gereksinimlerinin belirlenmesi ve önceliklendirme, Sağlık göstergeleri, demografik ve epidemiyolojik verilerin kullanımı, Aile sağlığı yaklaşımı ve ev ziyareti planlama uygulama ilkeleri, Ana sağlığı hizmetleri, gebelik izlemleri, riskli gebeliklerin tanılanması ve lohusalık bakımı, Bebek ve çocuk sağlığı hizmetleri, büyüme gelişme izlemi, beslenme ve izlem programları, Bağışıklama hizmetleri, genişletilmiş bağışıklama programı ve hizmetin izlenmesi, Bulaşıcı hastalıkların kontrolü, sörveyans, bildirim ve filyasyon süreçleri, HIV/AIDS, tüberküloz ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlarda toplum temelli yaklaşımlar, Kronik hastalıklar epidemiyolojisi, erken tanı ve izlem programları, Okul sağlığı, ergen sağlığı ve yaşlı sağlığı hizmetleri, Çevre sağlığı, su ve gıda güvenliği, atık yönetimi ve konut sağlığı, Aile planlaması ve üreme sağlığı hizmetleri, danışmanlık ve izlem, Sağlık eğitimi programlarının planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi, Toplum katılımı, disiplinler arası ekip çalışması ve saha uygulamaları, Sağlık kayıtları, raporlama sistemleri, kalite geliştirme ve hizmet değerlendirme, Halk sağlığı hemşireliğinde etik ilkeler ve mesleki rol ve sorumluluklar.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 70 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları sağlık ocaklarında yaptırılmıştır.

DERS ADI	NEFROLOJİ HEMŞİRELİĞİ UYGULAMASI
DERSİN AMACI	Öğrenciye böbrek hastalıkları, belirti ve bulguları, güncel tanı ve tedavi yöntemleri (diyaliz, transplantasyon vb.) ile bu süreçteki özelleşmiş hemşirelik bakımı konusunda derinlemesine bilgi ve beceri kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Giriş ve epidemiyoloji, anatomi ve fizyoloji, sıvı-elektrolit ve asit-baz dengesi, tanı ve değerlendirme, akut böbrek hastalığı (ABH), kronik böbrek hastalığı (KBH), renal replasman tedavilerine giriş, hemodiyaliz-I (teknik), hemodiyaliz-II (vasküler erişim), periton diyalizi, böbrek transplantasyonu, nefrolojide ilaç ve beslenme, psikososyal yaklaşım ve etik ile özel gruplar ve yeni yaklaşımlar ele alınır.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ UYGULAMASI
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı, öğrencilerin Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi kapsamında edindikleri teorik bilgi ve becerileri, klinik ortamda uygulamaya dönüştürmelerini sağlamak; cerrahi hastanın bakımına yönelik temel hemşirelik girişimlerini planlama, uygulama ve değerlendirme yeterliliklerini kazandırmaktır.

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS İÇERİĞİ	Cerrahi hastalıklar hemşireliğine giriş uygulamaları, cerrahi hastada hemşirelik süreci uygulamaları, ameliyat öncesi dönemde hasta bakımı uygulamaları, ameliyat sonrası dönemde hasta bakımı uygulamaları ve ameliyat sonrası dönemde hasta bakımı uygulamaları ele alınır. Cerrahide enfeksiyon kontrolü ve sterilizasyon uygulamaları ile cerrahi hastada sıvı-elektrolit ve asit-baz dengesi uygulamaları değerlendirilir. Cerrahi hastada solunum sistemi hastalıkları uygulamaları, kardiyovasküler sistem hastalıkları uygulamaları, gastrointestinal sistem hastalıkları uygulamaları, endokrin sistem hastalıkları uygulamaları ve üriner sistem hastalıkları uygulamaları kapsamlı biçimde ele alınır. Cerrahi hastada meme hastalıkları uygulamaları, kas-iskelet sistemi hastalıkları uygulamaları, nörolojik sistem hastalıkları uygulamaları ve yanıklar uygulamaları incelenir. Cerrahi hastada onkolojik sorunlar uygulamaları ile ağrı, kaygı ve stres yönetimi uygulamaları ele alınır.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	ÇOCUK CERRAHİSİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ UYGULAMASI
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı, öğrencilerin çocuk cerrahisi konusundaki bilgileri klinik ortamda uygulamaya dönüştürmelerini sağlamak; hastanın bakımına yönelik temel hemşirelik girişimlerini planlama, uygulama ve değerlendirme yeterliliklerini kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	1.hafta çocuk cerrahisine giriş, çocuk ve erişkin cerrahisi farkları, etik-yasal sorumluluklar; 2. hafta pediatrik hastada preoperatif değerlendirme, aile merkezli bakım ve ameliyat öncesi hazırlık; 3. hafta postoperatif izlem, vital bulgular, solunum-havayolu yönetimi, sıvı-elektrolit dengesi ve erken komplikasyon tanılama; 4. hafta yaşa uygun ağrı değerlendirmesi, farmakolojik ve nonfarmakolojik ağrı yönetimi ile konfor; 5. hafta yenidoğan cerrahisi olguları (özofagus atrezisi, diyafram hernisi, NEK) ve özel hemşirelik bakımı; 6. hafta gastrointestinal cerrahiler (obstrüksiyon, Hirschsprung, apandisit) ve stoma bakımı/aile eğitimi; 7. hafta ürogenital cerrahiler (hipospadias, inmemiş testis, VUR) ile kateter bakımı ve enfeksiyon önleme; 8. hafta solunum sistemi cerrahileri, trakeostomi ve göğüs tüpü bakımı; 9. hafta travmalı çocuk ve acil cerrahi yaklaşım (yanık, abdominal/kafa travması) ve hemodinamik izlem; 10. hafta ortopedik cerrahiler (KDK, skolyoz), alçı/eksternal fiksator bakımı ve nörovasküler değerlendirme; 11. hafta onkolojik cerrahi hastasında bakım, immünsüpresyon ve enfeksiyon kontrolü; 12. hafta minimal invaziv ve gününbirlik cerrahi uygulamaları ile taburculuk planı; 13. hafta çocuk cerrahisinde kanama, enfeksiyon, şok gibi komplikasyonlar ve kriz yönetimi/temel acil müdahaleler; 14. hafta vaka tartışmaları, bakım planı hazırlama-sunumları ve klinik uygulama değerlendirmesi.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2009-2014 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

